
JAARVERSLAG 2024 COMMISSIE VAN TOEZICHT

P.I. ROTTERDAM, LOCATIE HOOGVLIET

Inleiding

Voor u ligt het jaarverslag 2024 van de Commissie van Toezicht van de Penitentiaire Inrichting Rotterdam, locatie Hoogvliet. Dit jaarverslag bevat tevens een cijfermatige samenvatting over 2023.

Het jaarverslag geeft, naast statistische gegevens over omvang en aard van de ingediende klachten en grieven, een impressie van de waarnemingen die de leden van de Commissie hebben opgedaan tijdens hun werkzaamheden.

Ook zijn de belangrijkste gesprekspunten opgenomen die tijdens de vergaderingen van de Commissie, al dan niet in aanwezigheid van de directie, aan bod zijn gekomen. De Commissie dankt de directie, de afdelingshoofden en alle overige medewerkers voor de constructieve en prettige wijze van overleg de afgelopen jaren.

Inrichting

Naam en bestemmingsaanwijzing inrichting: P.I. Rotterdam, locatie Hoogvliet.

De locatie Hoogvliet is in 2002 in gebruik genomen met als doel de overlast in de gemeente Rotterdam door justitiabele verslaafden te verminderen. Momenteel huisvest de locatie de regimes Huis van Bewaring (HvB), Inrichting Stelselmatige Daders (ISD) en Beperkt Beveiligde Afdeling (BBA).

Aantal beschikbare detentieplaatsen 2024:

- 120 detentieplaatsen HvB
- 48 detentieplaatsen ISD
- 30 detentieplaatsen BBA (per 1 november zijn er 6 plaatsen bij gekomen)

Bezetting over 2022, 2023 en 2024:

PI Rotterdam - locatie Hoogvliet Gemiddelde bezetting per jaar

Afdeling	Capaciteit	Bezetting 2022	Bezetting 2023	Bezetting 2024
BBA*	24	8,5	15,3	23,6
HvB	120	116,9	118,3	118,9
ISD	48	25,2	32,8	42,9

** m.j.v. 1 november 2024 is de BBA capaciteit uitgebreid naar 30 (gemiddelde capaciteit 2024 is 25)*

De Commissie van Toezicht

De Commissie van Toezicht bestond in 2024 uit de volgende personen:

- M. J. Coenraad, voorzitter, lid sinds 01-11-2013:
 - Mr. I.W.M. Laurijssens, beklagvoorzitter, lid sinds 01-04-2016
 - Mr. C. Vogtschmidt, beklagvoorzitter, lid sinds 01-07-2019;
 - Mr. M. de Kock-Molendijk, beklagvoorzitter, lid sinds 1-09 2020;
 - B.A. van Doorn, lid sinds 01-11-2013;
 - S. Aseib, lid sinds 01-09-2020;
 - Mr. J. Boelaars, lid sinds 01-01-2022;
 - R. de Bruijn, , lid sinds 01-01-2022;
 - J.N. Moerman, lid sinds 01-12-2023;
 - M. van Andel, lid sinds 01-12-2023.

Als secretaris is mr. M. van den Brink aan de commissie verbonden.

Cijfers over 2024

Aantal beklagzittingen: 21

Aantal vergaderingen: 11

Totaal aantal klachten/grievens: 606

Totaal aantal klachten/grievens over 2023: 518

De toezichhoudende taak

In de maandelijkse vergaderingen van de commissie staat de toezichhoudende taak centraal. Door gedachtewisselingen met de directie – zowel tijdens maandelijkse vergaderingen als daarbuiten - over actuele aangelegenheden wordt gestreefd naar het voorkomen van grievens en klachten en het verbeteren van het begrip tussen gedetineerde en medewerker binnen de inrichting, maar vooral naar het behouden en waar nodig verbeteren van een veilige omgeving voor gedetineerden en inrichtingsmedewerkers. Er is sprake van een open en constructieve verstandhouding tussen de directie en de commissie.

De voorzitter van de commissie van toezicht neemt tweemaal per jaar deel aan een voorzittersbijeenkomst, waarbij gesproken wordt over actuele ontwikkelingen en best-practices worden uitgewisseld.

De adviestaak

Voorafgaand aan de maandelijkse vergadering hebben de commissieleden buiten aanwezigheid van de directie kort overleg. Hierbij worden relevante punten besproken die in de voorgaande maand naar voren zijn gekomen bij weekcommissariaten, beklagzittingen,

GeDeCo (Gedetineerden Commissie) en via externe partijen verkregen informatie. Ook wordt gekeken naar de stand van zaken bij lopende onderwerpen.

In de aansluitende vergadering met de directeur worden diverse onderwerpen voorgelegd aan de directie. Opmerkingen en adviezen vanuit de commissie worden door de directie meegenomen. Andersom stelt de directie de commissie op de hoogte van zaken die spelen. Geconcludeerd wordt dat deze wijze van communicatie open en transparant is en dat met deze werkwijze eventuele problemen snel en adequaat kunnen worden aangepakt.

Tijdens de vergaderingen in 2024 zijn diverse medewerkers vanuit de inrichting aangeschoven om een uiteenzetting te geven van hun werkzaamheden en actuele ontwikkelingen: zoals afdelingshoofden van de ISD en BBA, Hoofd Zorg, Verpleegkundige, Psycholoog, het Hoofd Arbeid, het Hoofd Beveiliging, en de juridisch medewerker. Vanuit de commissie konden vragen worden gesteld naar aanleidingen van zaken die naar voren zijn gekomen in de weekdiensten of adviezen worden gegeven. Hiermee blijven de lijnen met de medewerkers kort en zijn alle betrokkenen herkenbaar en aanspreekbaar wanneer zij elkaar in de inrichting treffen.

De GeDeCo komt elke zes weken samen voor een vergadering. Van de beide HvB afdelingen (Maas en Metro) is er een door de gedetineerden gekozen vertegenwoordiger. Het afdelingshoofd van de Maas vertegenwoordigt de directie. Namens de CvT is M.J. Coenraad bij de vergaderingen aanwezig. De voorzitter en de secretaris komen vanuit de gedetineerden. Zij stellen de agenda samen. De vertegenwoordiger van de directie brengt nieuwe informatie over regelingen en/of wijzigingen en dergelijke ter sprake.

In 2024 zijn voor wat betreft de toezichttaak en adviestaak de volgende onderwerpen in het bijzonder gevolgd, besproken en van advies voorzien:

- *Arbeid in de inrichting.* Ondanks landelijke personeelstekorten heeft PI Hoogvliet over het algemeen voldoende arbeid kunnen aanbieden. Zij is hierin niet structureel te kort geschoten. De inrichting heeft zich in dit kader flexibel en creatief opgesteld, zonder dat de veiligheid in het geding was. Wat wel meer aandacht heeft gekregen en waar met enige regelmaat sprake van was, is het verwijderen van een gedetineerde van de arbeid door een werkmeester ofwel het ontbinden van de arbeidsovereenkomst. Gedetineerden mochten niet meer komen op de arbeid wegens “ geen zin” of “ onvoldoende inzet”. De commissie heeft in het kader van het waarborgen van de rechten van de gedetineerde aangedrongen op het feit dat het verwijderen van de arbeid een beslissing is die op schrift moest worden gesteld, zodat een gedetineerde kan zien wat de motivatie is en hiertegen beklag kan indienen.

De directeur is hierover in gesprek gegaan met de RSJ en de RAG (Regeling Arbeid Gedetineerden) is nader tegen het licht gehouden.

Naast de mogelijkheid om in het kader van een strafmaatregel of ordemaatregel iemand van de arbeid te verwijderen bestaat tevens de uitsluiting van arbeid op grond van de RAG. Ingevolge artikel 1a lid 2 van de RAG kan een gedetineerde structureel worden uitgesloten. Hiervoor is een formulier opgesteld, een schriftelijke mededeling van de uitsluiting van de arbeid, dat kan worden uitgereikt aan de gedetineerde, getekend door de directeur. De

uitsluiting kan niet na één keer te laat of te weinig inzet plaatsvinden. Er moet drie keer gewaarschuwd zijn, een gedetineerde moet de kans hebben gekregen zich te kunnen verbeteren.

- *Sociale Veiligheid*; Dit is een onderwerp dat landelijk, ook binnen het gevangeniswezen, aandacht heeft. Begin 2024 is een plan van aanpak opgestart door de Landelijk Coördinator CvT's. Vanuit het ministerie van Justitie en Veiligheid is de wens geuit bij iedere CvT een "aandachtfunctionaris Sociale Veiligheid" te benoemen, om (seksueel) grensoverschrijdend gedrag of sociale onveiligheid tijdig te kunnen signaleren of – beter nog – voor te zijn. De commissie heeft sindsdien extra aandacht voor dit onderwerp en houdt de directie scherp om toe te zien op sociale veiligheid binnen de inrichting en deze te waarborgen. De commissie heeft 2 aandachtfunctionarissen benoemd die hiervoor contactpersoon zijn en in geval van (vermoeden van) sociale onveiligheid de route (in samenspraak met de directeur) bepalen.

Wel heeft de commissie aan de Landelijk Coördinator aangegeven behoefte te hebben aan tools om sociale onveiligheid beter te kunnen herkennen. In december is één van de aandachtfunctionarissen aanwezig geweest bij een landelijke afstemsessie. Vanuit de commissie is aangegeven dat naast de 2 aandachtfunctionarissen ook de overige commissieleden behoefte hebben aan scholing om tijdens weekdiensten alert te kunnen zijn op signalen dan wel om na melding de juiste tools in huis te hebben. Dit alles in het kader van de veiligheid van gedetineerden, maar ook van personeel in de inrichting. Dit onderwerp stond en staat naast arbeid regelmatig op de agenda.

- *Toename grieven en klachten en daardoor een toename in de bemiddelingen*:

Een toename van klachten en grieven kan komen doordat mensen mondiger zijn geworden in de huidige maatschappij. Maar ook de inwerkingtreding van de Veegwet kan een reden zijn en het feit dat nu naast klachten ook grieven kunnen worden ingediend. Nu duidelijk op de formulieren staat aangegeven dat naast klachten ook grieven kunnen worden ingediend, lijkt er sprake van een toename in het totaal. Ook is de bezetting toegenomen en zijn er in PI Hoogvliet niet meer vooral de "first offenders", maar ook gedetineerden die precies weten hoe het werkt met klachten indienen. En gedetineerden worden vaker bijgestaan door een advocaat. De toename zou ook kunnen liggen aan het landelijk personeelstekort, dat in PI Hoogvliet verhoudingsgewijs nog meevalt maar desalniettemin merkbaar is. Minder personeel betekent minder tijd en uitleg voor een gedetineerde, hierdoor kunnen situaties ontstaan waarbij minder begrip is over en weer.

Dit alles bij elkaar kan een toename van het indienen van grieven en klachten verklaren. Met de directeur is besproken om waakzaam te zijn op een goede communicatie tussen inrichtingsmedewerkers en gedetineerden, en daardoor klachten en grieven te kunnen voorkomen.

- De commissie houdt tevens toezicht op het opleggen van *disciplinaire straffen en ordemaatregelen*. Aangegeven aan de directie is hier terughoudend in te zijn. Geconcludeerd kan worden dat de directie dit wel probeert, maar toch soms niet ontkomt aan het opleggen van disciplinaire straffen en maatregelen in het kader van de veiligheid in de inrichting.

Indien er klachten waren over deze onderwerpen bleek dat de straffen en maatregelen over het algemeen goed waren gemotiveerd en in het kader van de orde en veiligheid in de inrichting terecht waren opgelegd en dus niet in strijd met de wet en regelgeving, noch onredelijk of onbillijk waren.

De bemiddelingstaak

Gedetineerden kunnen bij de Commissie van Toezicht terecht. Iedere week heeft een lid van de Commissie van Toezicht dienst om met de gedetineerden in gesprek te gaan.

Een verzoek tot een gesprek kan via het indienen van een *sprekersbriefje*.

Daarnaast kunnen gedetineerden sinds 2021 *grievens indienen (verzoeken tot bemiddeling)*. Op grond van artikel 59a Pbw heeft de gedetineerde het recht zich, mondeling of schriftelijk, tot de commissie van toezicht te wenden met het verzoek te bemiddelen bij een grief over de wijze waarop de directeur zich in een bepaalde aangelegenheid jegens hem heeft gedragen of een zorgplicht heeft vervuld. Indien het een beslissing betreft waartegen beklag openstaat, dient het verzoek tot bemiddeling uiterlijk op de zevende dag na die waarop de gedetineerde kennis heeft gekregen van die beslissing te worden ingediend. Indien de bemiddeling van de grief niet slaagt, kan de gedetineerde er een klacht van maken. Deze commissie heeft er voor gekozen dat dit, nadat de bemiddeling is afgerond, kan worden aangegeven op het bemiddelingsformulier.

Ook kunnen gedetineerden door middel van een klachtenformulier *een klacht indienen*. De beroepscommissie onderscheidt sinds eind 2023 vijf onderwerpen waartegen een gedetineerde (onder nadere voorwaarden) kan klagen. Het gaat om klachten tegen:

- een beslissing;
- een verzuim of weigering om te beslissen;
- de manier waarop een beslissing wordt uitgevoerd
- een algemene regel of situatie;
- een (structurele en belangrijke) tekortkoming in de verzorgende taken van de directeur.

Ook klachten kunnen naar de bemiddeling gaan, als er het vermoeden is dat er onderliggende/communicatieve problemen spelen.

Bemiddeling door een weekcommissaris biedt de mogelijkheid om de grief of klacht verder uit te diepen en/of een voor beide partijen aanvaardbare oplossing te vinden. Zowel de klager als ook degene over wie wordt geklaagd worden aangezet om tot een oplossing te komen.

Het bemiddelingsverslag wordt doorgestuurd naar de beklagcommissie van de inrichting. Iedere week heeft een ander lid van de commissie weekdienst.

Regelmatig komen er onderwerpen voorbij waarvan de commissie het gewenst vindt deze met de directie op te nemen, dat gebeurt indien nodig direct, of in de eerstvolgende vergadering.

In 2024 zijn er 355 klachten/grievens naar de bemiddeling gegaan.

Dit komt neer op 6.8 klachten/grievens per week.

Daarvan zijn er 148 ingetrokken na bemiddeling of de grief werd naar tevredenheid bemiddeld en afgerond. De cijfers van intrekkingen na bemiddeling liggen feitelijk hoger, omdat er soms na bemiddeling nog wat uitzoekwerk of een opdracht bleef liggen voor de inrichting, waarna de klacht of grief alsnog werd ingetrokken.

De rechtsprekende taak

De beklagcommissie hield in 2024 tweemaal per maand zitting onder wisselend voorzitterschap van de drie beklagvoorzitters.

Over 2023 (518) en 2024 (606) waren er meer klachten (zie verder onder Cijfers) na een iets rustiger jaar in 2022. In deze cijfers zitten ook de grievens. Zoals eerder aangegeven is hier een deel van ingetrokken als gevolg van bemiddeling.

In 2024 zijn 10 klachten gegrond verklaard, 67 ongegrond, naast uitspraken zoals deels gegrond/ongegrond, ingetrokken ter zitting of alsnog niet ontvankelijk.

In 2023 waren er 11 gegrond en 95 ongegrond.

De belangrijkste onderwerpen tijdens de zittingen waren:

1. Arbeid
2. Terugplaatsen naar basisregime van ISD-ers / degradatie van HvB-ers
3. Disciplinaire straffen

Verstrekken van medicatie, bezoek en het uitblijven van behandeling bij ISD-ers kwamen ook voorbij, naast klachten over urine controles.

Voor wat betreft bezoek is vermeldenswaardig dat in 2024 na een lange periode van verbouwen de BZT ruimte in Hoogvliet is afgerond en in gebruik is genomen.

Conclusie

De Commissie van Toezicht heeft in 2024 een productieve invulling gegeven aan doelstellingen van de Penitentiaire beginselenwet. Door de wekelijkse bemiddeling van klachten en grievens, de beklagzittingen en de maandelijkse bespreking met de directie is er wederzijds vertrouwen en anderzijds een kritische afstand ten opzichte van de PI en de directie.

Bijlage: overzicht 2023 en 2024

CvT Bureau Rotterdam - P.I. Rotterdam, locatie Hoogvliet - Jaar: 2024

2024	Geground	Ongegrond	Deels geground	Overgedragen	Niet ontvankelijk	Ingetrokken	Ingetrokken na bemiddeling	Ingetrokken ter zitting	Afdoening na rogatoir verzoek	Grief afgedaan	Onbevoegd	Totaal Klachten	Totaal Grieven	Totaal
Activiteiten (arbeid)	1	7	0	0	1	16	7	0	0	8	0	28	13	41
Activiteiten (div)	0	1	0	0	3	9	8	1	0	4	0	21	6	27
Activiteiten (lucht)	3	1	0	0	0	9	3	0	0	8	0	18	9	27
Activiteiten (sport)	0	0	1	0	1	1	1	0	0	0	0	4	0	4
Behandeling	0	0	0	0	0	2	0	0	0	0	0	2	0	2
Bejegening	0	0	0	1	4	11	7	1	0	15	0	24	24	48
Bewegingsvrijheid	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	1	0	1
Compensatie	0	1	0	0	1	0	0	0	0	1	0	2	1	3
Contact buitenw. (bellen)	0	0	0	0	0	1	2	0	0	0	0	8	1	9
Contact buitenw. (bezoek)	1	3	1	0	1	4	3	1	0	1	0	13	3	16
Contact buitenw. (post)	0	0	0	0	2	3	0	0	0	1	0	6	1	7
Controle	1	7	1	0	1	5	6	1	0	4	0	22	6	28
DBT	2	3	1	0	0	10	4	0	0	1	0	21	2	23
Disciplinaire straf	1	24	0	0	2	27	10	1	0	0	0	78	2	80
Eisen Verblifruimte	0	1	0	0	0	1	1	0	0	0	0	3	2	5
Geweld	0	1	0	0	0	0	1	0	0	0	0	2	0	2
ISD (interv + beh)	0	1	0	0	2	3	2	0	0	0	0	7	1	8
Informatie/procedure	0	6	0	2	5	28	17	0	0	11	0	65	18	83

20/03/2025 15:16

1 / 2

CvT Bureau Rotterdam - P.I. Rotterdam, locatie Hoogvliet - Jaar: 2024

2024	Gegrond	Ongegrond	Deels gegrond	Overgedragen	Niet ontvankelijk	Ingetrokken	Ingetrokken na bemiddeling	Ingetrokken ter zitting	Afdoening na rogatoir verzoek	Grief afgedaan	Onbevoegd	Totaal Klachten	Totaal Grieven	Totaal
Nog onbekend	0	0	0	0	0	2	0	0	0	0	0	2	1	3
Ordemaatregel	0	1	0	0	0	5	0	0	0	0	0	8	0	8
Persoonlijke voorwerpen	0	4	0	0	3	6	4	0	0	1	0	18	1	19
Regime	0	1	0	0	0	1	0	0	0	0	0	5	0	5
Rek. cour./zak- en kleedgeld	0	0	0	3	0	8	5	0	0	1	0	14	3	17
Rogatoir verzoek	0	0	0	0	0	1	0	0	30	0	0	34	0	34
Schadeverhaal	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	1	0	1
Selectie/overpl. (ext)	0	0	0	2	0	4	0	0	0	0	0	8	0	8
Selectie/overpl. (int)	1	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	2	0	2
Transport	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	1
Verlaten inrichting	0	2	0	0	1	7	1	0	0	1	0	13	1	14
Verzorging (div)	0	1	0	0	1	4	2	1	0	2	0	7	4	11
Verzorging (aodsd., levens.)	0	0	0	0	0	1	1	1	0	0	0	3	0	3
Verzorging (medische)	0	2	0	24	2	5	2	0	0	7	0	38	7	45
Verzorging (persoonlijke)	0	0	0	0	1	9	3	0	0	3	0	18	3	21
Totaal	10	67	4	32	31	184	91	8	30	69	0	497	109	606

CvT Bureau Rotterdam - P.I. Rotterdam, locatie Hoogvliet - Jaar: 2023

2023	Gegron	Ongegron	Deels gegron	Overgedragen	Niet ontvankelijk	Ingetrokken	Ingetrokken na bemiddeling	Ingetrokken ter zitting	Afdoening na rogatoir verzoek	Grief afgedaan	Onbevoegd	Totaal Klachten	Totaal Grieven	Totaal
Activiteiten (arbeid)	2	11	2	1	7	8	6	1	0	7	0	39	6	45
Activiteiten (div)	0	5	0	0	3	4	2	1	0	1	0	15	1	16
Activiteiten (lucht)	0	2	0	0	0	2	3	0	0	0	0	7	0	7
Behandeling	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	1	0	1
Bejegening	0	6	0	0	9	4	6	0	0	18	0	22	21	43
Contact buitenw (bellen)	1	1	0	0	1	3	3	0	0	1	0	7	3	10
Contact buitenw (bezoek)	0	2	0	0	0	5	4	1	0	1	0	10	3	13
Contact buitenw (post)	2	3	0	0	3	0	1	0	0	0	0	8	1	9
Controle	0	11	0	0	2	5	2	0	0	5	0	20	5	25
DBT	1	5	0	0	1	7	3	1	0	1	0	18	1	19
Disciplinaire straf	0	25	0	1	3	15	7	1	0	7	0	49	10	59
Eisen Verblijfsruimte	0	3	0	0	1	6	3	0	0	1	0	11	3	14
Informatie/procedure	1	6	0	0	21	27	13	0	0	24	0	66	26	92
Nog onbekend	0	0	0	0	1	3	0	0	0	0	0	4	0	4
Ordemaatregel	2	4	0	0	1	4	0	0	0	1	0	11	1	12
Persoonlijke voorwerpen	1	2	0	0	1	5	8	0	0	1	0	13	5	18
Regime	0	0	0	0	0	1	2	0	0	0	0	3	0	3
Rek. cour./zak- en kleedaeld	0	3	0	0	2	4	3	0	0	3	0	12	3	15

20/03/2025 15:19

1 / 2

CvT Bureau Rotterdam - P.I. Rotterdam, locatie Hoogvliet - Jaar: 2023

2023	Gegron	Ongegron	Deels gegron	Overgedragen	Niet ontvankelijk	Ingetrokken	Ingetrokken na bemiddeling	Ingetrokken ter zitting	Afdoening na rogatoir verzoek	Grief afgedaan	Onbevoegd	Totaal Klachten	Totaal Grieven	Totaal
Rogatoir verzoek	0	0	0	0	0	0	0	0	29	0	0	29	0	29
Selectie/overpl. (ext)	0	1	0	1	2	1	0	0	0	0	0	5	0	5
Selectie/overpl. (int)	0	0	0	0	0	3	0	0	0	0	0	3	0	3
Verlaten inrichting	1	2	0	1	0	2	3	0	0	1	0	9	1	10
Verzorging (div)	0	0	0	2	0	3	5	0	0	4	0	8	6	14
Verzorging (aodsd. levens.)	0	0	0	0	1	1	0	0	0	0	0	1	1	2
Verzorging (medische)	0	1	0	26	1	0	3	0	0	0	0	29	2	31
Verzorging (persoonlijke)	0	2	0	2	0	5	8	0	0	2	0	16	3	19
Totaal	11	95	2	34	60	118	86	5	29	78	0	416	102	518